

2. Твій ідеальний двійник

Якщо окинути поглядом минуле людства, стає помітно, що створений ним світ тисячоліттями залишався без змін. Звісно, ми будували житла, освоювали довколишній простір і відпливали на примітивних човнах усе далі від берега — та світ докорінно змінився лише тоді, коли людина вирішила створити двійника. Але не двійника рук своїх, утіленого в знаряддях праці, що теж розвивались із плином часу, і не двійника облич, утіленого в буйному морі культури — театрі, літературі й кіно. Людина спробувала досягнути неможливого — мозок! Так, ця ще сто років тому недосконало вивчена субстанція сьогодні отримала двійника під назвою штучний інтелект.

Відколи 1997 року шахова програма DeepBlue в шістьох партіях обіграла чемпіона світу Гаррі Каспарова, не лишилося жодних сумнівів: творіння перевершить творця!

Людський мозок — ідеальна машина для наслідування. За деякими оцінками, дорослий людський мозок містить приблизно 86 мільярдів нейронів, може зберігати близько 2,5 мільйона гігабайтів інформації і здатний виконувати 10¹⁶ процесів на секунду. Сформульований у середині 1960-х років закон Мура стверджує, що обчислювальна потужність окремих комп'ютерів зрівняється з людським мозком, а згодом і перевершить її, десь між 2015 і 2035 роками. Нинішня потужність квантових комп'ютерів уже на порядки перевершує традиційні потужні ЕОМ (електронно-обчислювальні машини).

Шлях людини до «розумового двійника» пролягав, звісно, через інших двійників — тих, яких витворювали технічні засоби й культурні горизонти. Саме з людської творчості прийшла ідея створення досконалого інтелекту, який ми підняли на п'єдестал історії.

У фантастичних романах минулого всі людські двійники за духом чи формою потворні. Вони прагнуть владарювати й не терплять конкуренції. Чи буде цього разу інакше? Чи зможе штучний інтелект навчатись у нас, людей, мріяти й співпереживати, відкидаючи несуттєве, усе те, що ми, люди, ненавидимо в собі: заздрість, злість, пиху?

Який вигляд матиме людський двійник — двійник нашої найдосконалішої частини, мозку, — без усіх цих чорних цяток на білому аркуші історії? Чи матимемо ми змогу досягти досконалості у власному творінні найвеличнішого, найвидатнішого, що в нас є, — інтелекту?!

Ось уже ШІ читає проповіді в німецькій протестанській церкві замість священника. А як щодо Бога? Чи замінить він Бога? Якщо так, чи готові ми поклонятися власному творінню — чистому розумові, ідеальному двійникові?

Ми дійшли до моменту прискореного вибуху знань і можливостей, так званої технологічної сингулярності — моменту, коли прогрес стане настільки швидким, що опиниться поза розумінням людства. Цю еру годі порівнювати з роками попереднього життя й навіть століттями поступу. Чи світ за горизонтом цієї сингулярності творитиме штучний інтелект, а не людина?!